DLACZEGO LUDZIE MALUJĄ?

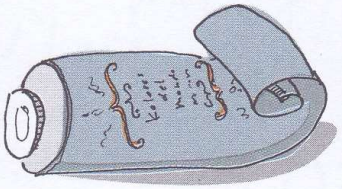

Malarstwo towarzyszy ludziom od zarania dziejów, jego historia sięga więc początków ludzkości. W dawnych czasach, gdy umiejętność czytania nie była powszechna, **malarstwo pełniło funkcję informacyjną**. W średniowieczu, na przykład, obrazy w kościołach przedstawiały wydarzenia biblijne i historie z życia świętych. Wierni mogli w ten sposób poznawać swoją religię i rozwijać wiedzę o świecie.

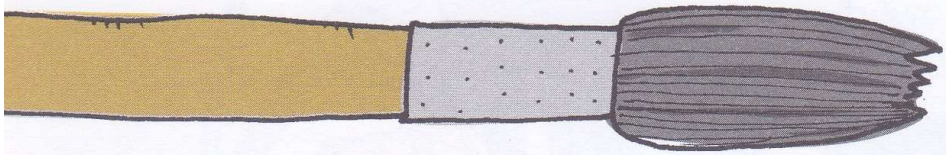

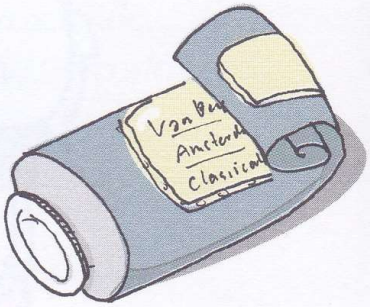

Większość ludzi lubi przebywać w ładnym otoczeniu, obrazy powstają zatem, by wokół nas było piękniej. Sami artyści tworzą nie tylko po to, by zaprezentować swój talent tym, którzy go nie mają (na pewno zauważyłeś, że nie każdy potrafi stworzyć arcydzieło), ale **za pomocą obrazów przedstawiają swój sposób widzenia świata i przekazują idee epoki**, w jakiej żyją. Niekiedy wyrażają je wprost, ale zdarza się także, że to osoba oglądająca obraz musi zastanowić się, co swoim dziełem chciał powiedzieć malarz.

Malarstwo jest także formą terapii: osoby niepełnosprawne malują, by pokazać innym swoje emocje, a ludzie zdrowi, by wyciszyć się lub oddać temu, co jest ich życiową pasją.

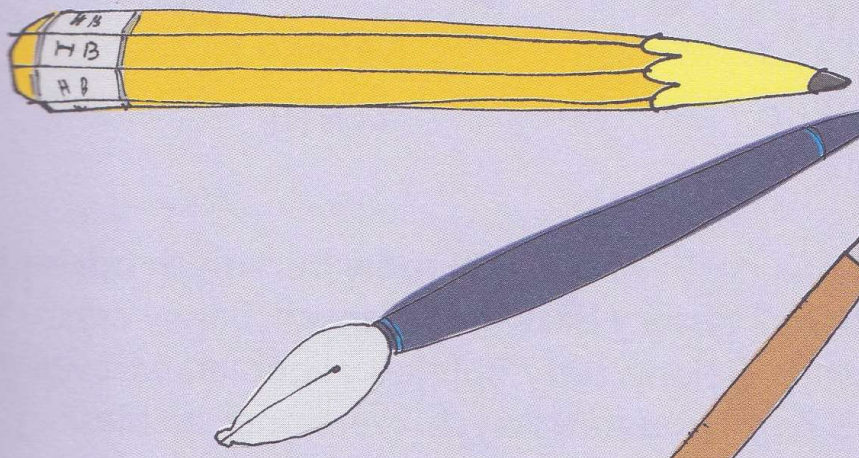

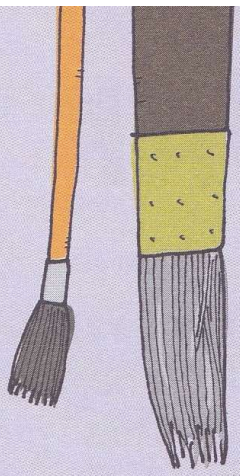

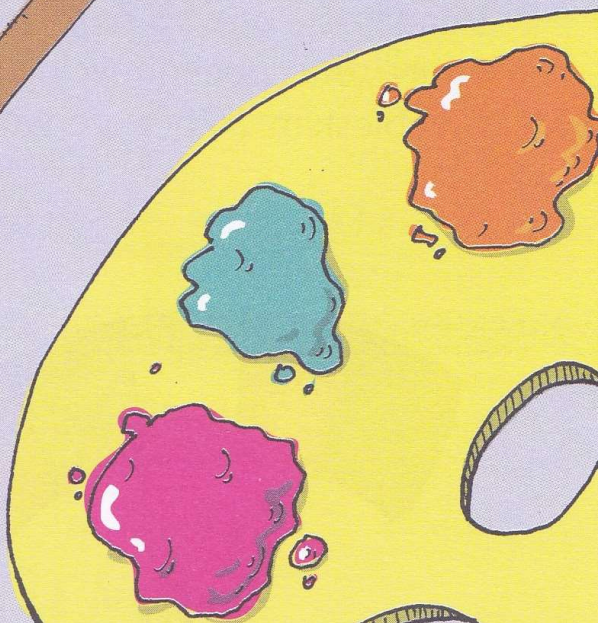

Malarstwo kształtuje również poczucie estetyki, dlatego tak ważne jest, byś od najmłodszych lat obcował z wartościowymi dziełami sztuki. Dzięki temu odkryjesz swój własny gust, określisz, czym dla ciebie jest piękno i dlaczego dany obraz budzi twój zachwyt albo… nie trafia w twoje upodobania.

JAK WIDZIMY KOLORY?

Ludzie i zwierzęta widzą barwy i kształty dzięki fali światła, która pada na gałkę oczną i dochodzi aż do jej wnętrza – do czopków i pręcików. Są to wrażliwe na światło **receptory**. Dzięki czopkom widzisz kolory, gdy jest jasno, z kolei pręciki odpowiadają za widzenie przy słabym oświetleniu czarnej i białej barwy oraz kształtów i ruchu.

KOLORY CIEPŁE

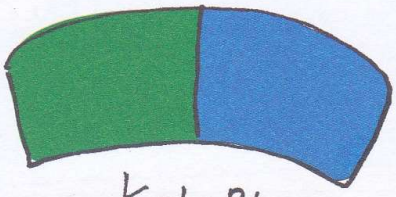

KOLORY ZIMNE

Osoby zdrowe potrafią dostrzec aż **5 milionów barwnych odcieni**, **250 barw czystych** i **17 tysięcy barw mieszanych**. Barwy czyste to: niebieski, czerwony, zielony, żółty, fioletowy i pomarańczowy. Składają się one z **3 barw podstawowych**: czerwonej, niebieskiej i żółtej, oraz pochodnych, które powstają, jeśli połączysz kolor żółty z niebieskim, żółty z czerwonym i czerwony z niebieskim.

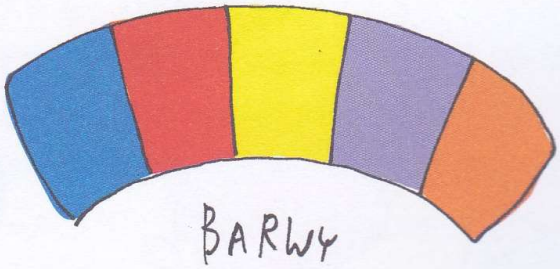

BARWY CZYSTE

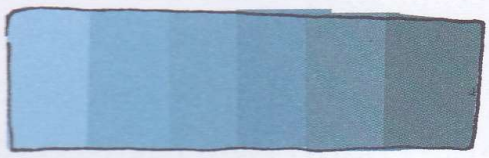

PRZYKŁADOWY WALOR

Może to zaskakujące, ale **kolor i barwa nie oznaczają tego samego**. Barwa to wrażenie wzrokowe, jakie wywołuje w mózgu wpadający do oka promień światła, a kolor jest odcieniem barw czystych i mieszanych. Można go opisać za pomocą trzech cech: odcienia, waloru i chromatyczności. **Odcień** określa jego „temperaturę". **Kolory bowiem mogą być ciepłe lub zimne.** W ciepłych przeważa kolor żółty i czerwony, a w zimnych – zielony i niebieski. **Walor** określa intensywność danego koloru, np. od jasnoniebieskiego do ciemnoniebieskiego. **Chromatyczność** to inaczej „czystość". Kolor intensywny ma dużą chromatyczność, a jeśli jest mdły i niewyraźny, cechuje się małą chromatycznością.

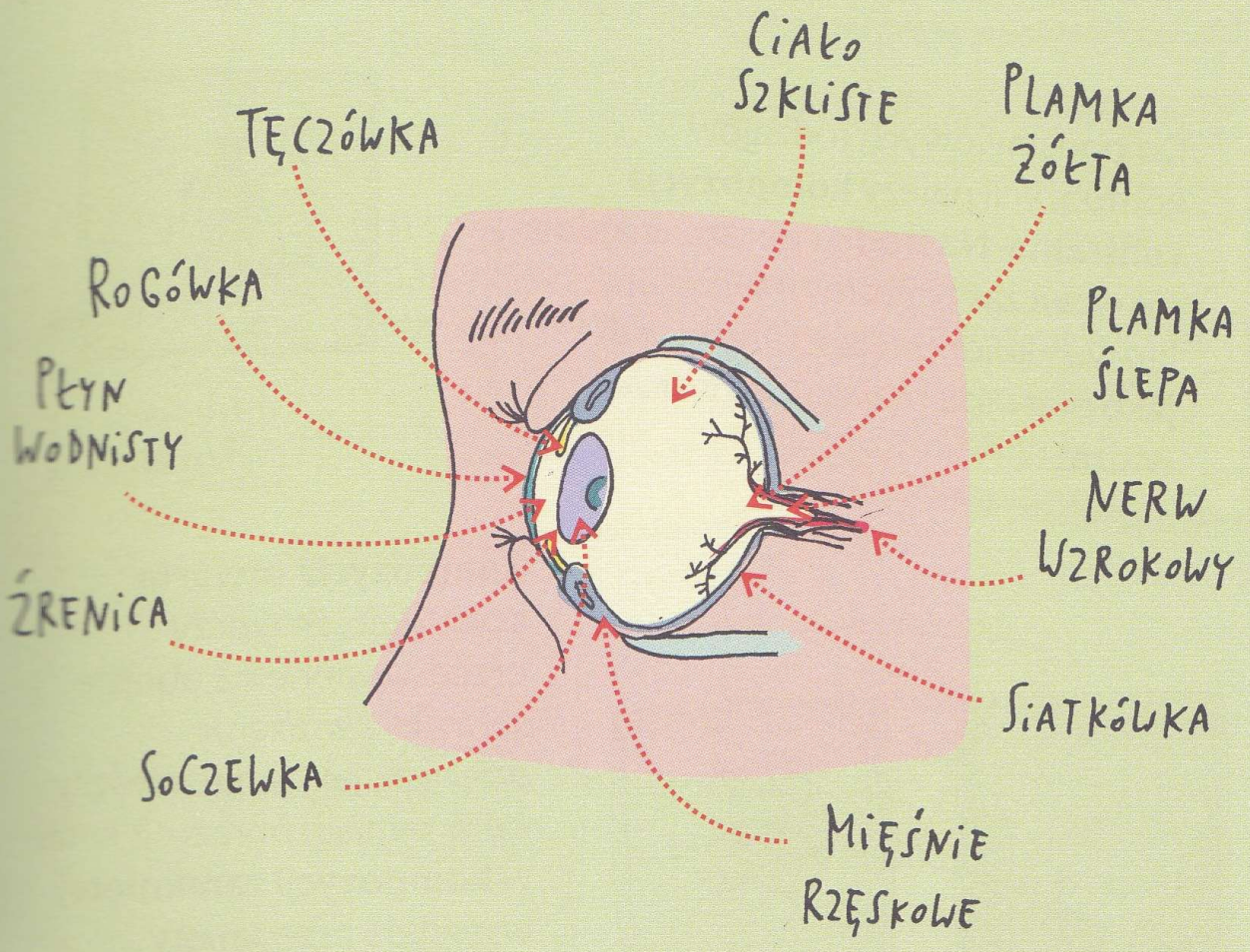

PROCES WIDZENIA

CZYM JEST KOMPOZYCJA I DLACZEGO JEST TAK WAŻNA?

Jedną z najważniejszych cech każdego obrazu jest jego kompozycja. Artysta dokładnie planuje, w jaki sposób namalować poszczególne elementy na płótnie, aby obraz tworzył harmonijną całość. Bierze pod uwagę: kształt przedmiotów, ich ułożenie względem siebie, kolor, fakturę, wielkość, proporcje itp. Od kompozycji zależy, jakie **emocje** u widza wywoła obraz. Czy będzie to niepokój, radość, smutek, a może zaskoczenie lub przerażenie.

Do podstawowych rodzajów kompozycji należy **kompozycja centralna**. Na środku obrazu znajduje się wówczas przedmiot lub osoba, których kolor, wielkość lub kształt jako pierwsze przyciągają wzrok widza.

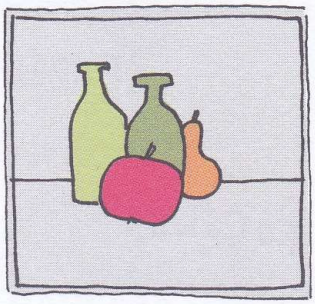

KOMPOZYCJA CENTRALNA

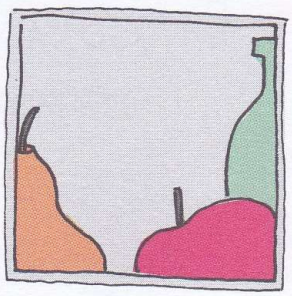

KOMPOZYCJA OTWARTA

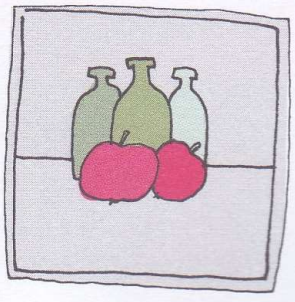

KOMPOZYCJA ZAMKNIĘTA

Kompozycja otwarta powoduje, że rzeczy przedstawione na obrazie sprawiają wrażenie uciętych, jakby nie mieściły się w ramach obrazu. Z kolei w **kompozycji zamkniętej** wszystkie przedmioty mieszczą się na obrazie, nic z niego nie „ucieka" ani nie „wystaje".

Kompozycja dynamiczna przedstawia ruch, najczęściej gwałtowny, a jej przeciwieństwem jest **kompozycja statyczna**, gdzie wszystko jest spokojne i nieruchome.

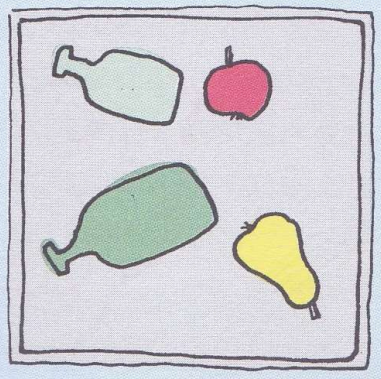

KOMPOZYCJA DYNAMICZNA

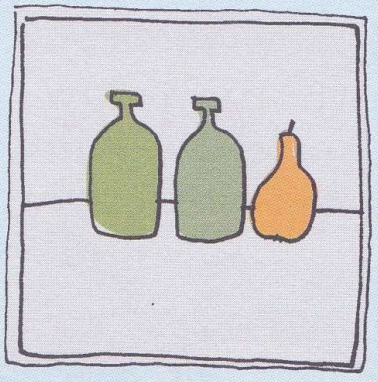

KOMPOZYCJA STATYCZNA

Jeśli znajdujące się na obrazie elementy są skupione w jednym miejscu, wówczas mamy do czynienia z **kompozycją asymetryczną**. Gdybyś jednak w wyobraźni przeciął obraz na pół, a znajdujące się na nim przedmioty lub postacie układałyby się w obu częściach równomiernie – byłaby to **kompozycja symetryczna**.

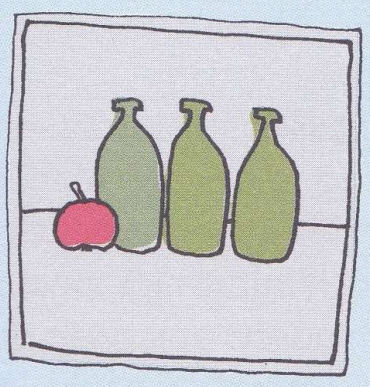

KOMPOZYCJA ASYMETRYCZNA

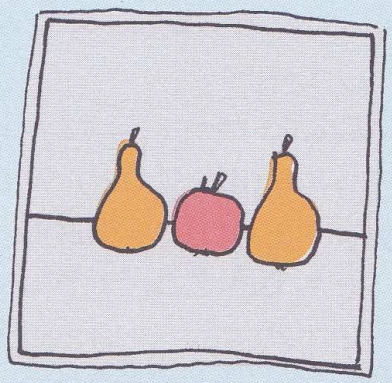

KOMPOZYCJA SYMETRYCZNA

CO ZNAJDUJE SIĘ W PRACOWNI MALARZA?

Współczesna pracownia różni się od pracowni z dawnych epok. Obecnie duża część obrazów powstaje przy użyciu programów komputerowych. Artysta potrzebuje więc przede wszystkim profesjonalnego sprzętu z odpowiednim oprogramowaniem. **Biurko w twoim pokoju wystarczyłoby, by stworzyć pracownię współczesnego artysty.**

FARBY

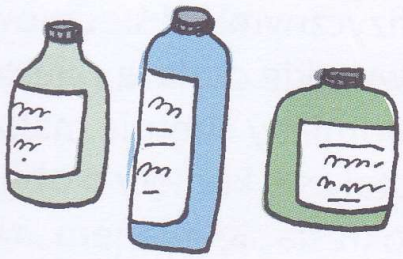

ROZPUSZCZALNIKI

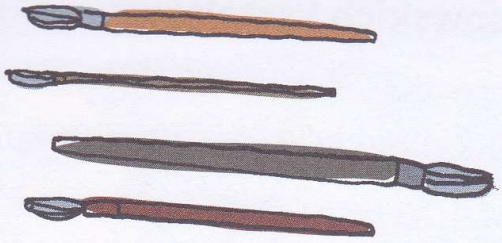

PĘDZLE

Jednak wielu twórców woli pozostać przy tradycyjnych technikach malowania. Potrzebuje zatem dużego i dobrze oświetlonego pomieszczenia, w którym zmieszczą się gotowe już obrazy, a także te, nad którymi artysta wciąż pracuje.

Podstawową rzeczą, z której korzysta malarz, jest **blejtram, zwany także krosnem malarskim**. To drewniana ramą obciągniętą zagruntowanym, czyli odpowiednio przygotowanym płótnem, na którym zostanie namalowany obraz. Kolejnym ważnym przedmiotem jest **sztaluga**, najczęściej drewniana. Służy do podpierania blejtramu i ma regulowaną wysokość, aby artysta mógł wygodnie malować. W pracowni malarskiej nie może zabraknąć **farb, rozpuszczalników, pędzli i palet**. Dobór pędzla zależy od techniki malowania, rodzaju stosowanych farb, sposobu ich nakładania oraz grubości linii, jaką chce uzyskać artysta.

CO TO JEST: PORTRET, AUTOPORTRET

W czasach, kiedy nie istniała fotografia, ludzie uwieczniali swoje podobizny na obrazach. Był to najprostszy sposób na pozostawienie swojego wizerunku dla potomności. Takie obrazy to **portrety**. Mogą one ukazywać tylko twarz albo całą postać lub jej część. Na portrecie może być jedna osoba lub kilka postaci (wtedy jest to **portret grupowy**).

PORTRET GRUPOWY

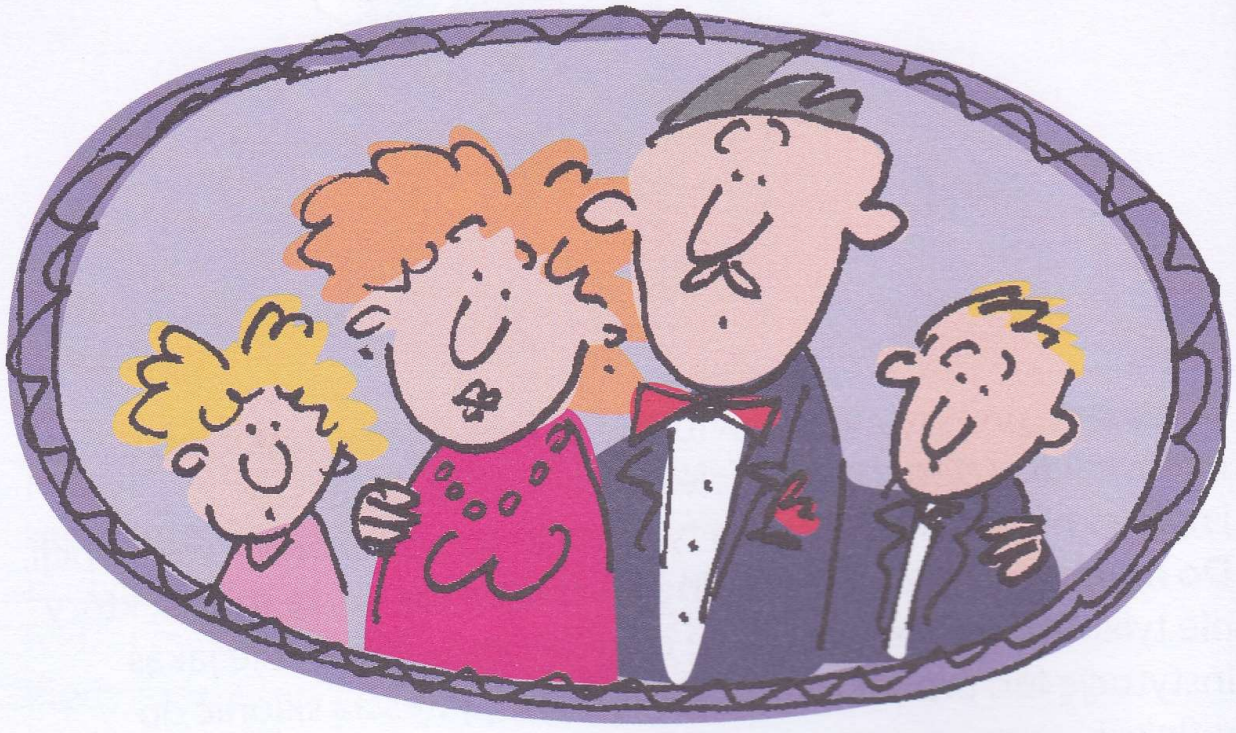

Przez długi czas portretowano władców i ważne osobistości w typowy sposób – z surowymi i poważnymi minami. Uważano bowiem, że śmiech nie przystoi dostojnikom. Im większą biegłość osiągali twórcy w sztuce malarskiej, tym wierniej potrafili odtworzyć wygląd portretowanej osoby.

Bardzo często artyści uwieczniali na płótnie własne podobizny, tworząc tak zwane **autoportrety**. Mistrzem tego gatunku był holenderski malarz żyjący w XVII wieku – **Rembrandt Harmenszoon van Rijn**. Namalował on niemal 100 autoportretów!

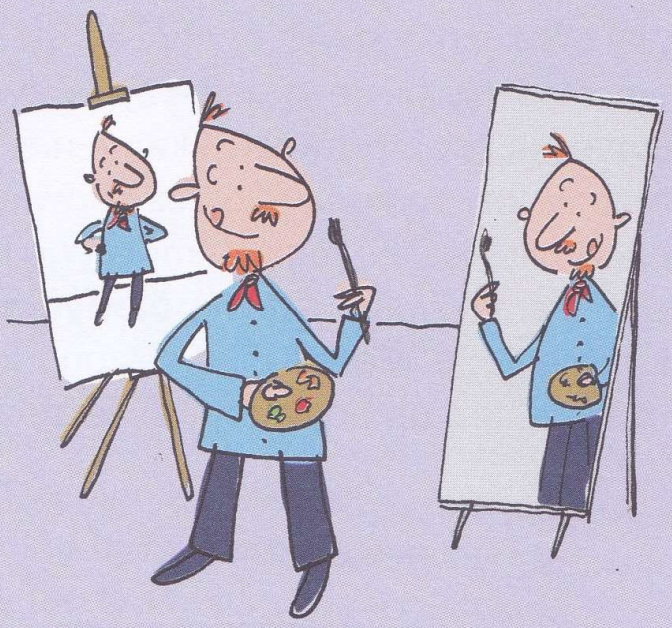

Pamiętacie jak na zajęciach mówiłam Wam o słynnym malarzu, który nazywał się Vincent van Gogh?

On również namalował bardzo dużo autoportretów.

Oto jeden z nich;-)

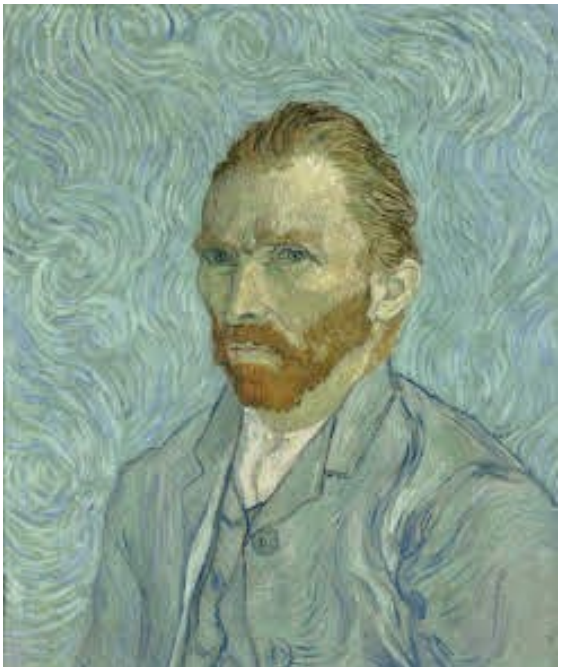

A ten obraz pamiętacie? Próbowałyście namalować swoje dzieło w stylu Van Gogha. Te kręciołki…

Wasze dzieła też są niczego sobie ;-)

Prawdziwe Mistrzynie :-)

Przygotowałam dla Was karty pracy z innymi słynnymi portretami: Mona Lisy i Dziewczyny z perłą.

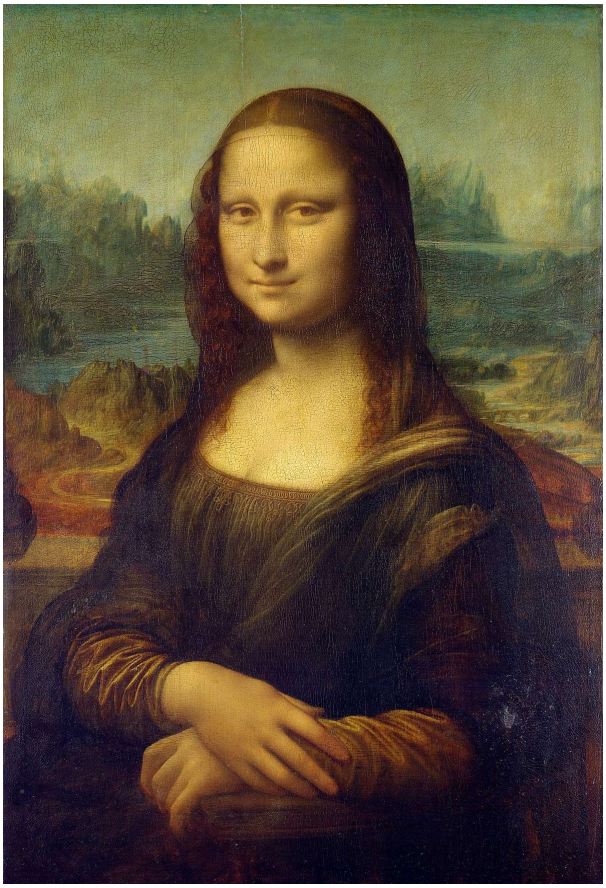

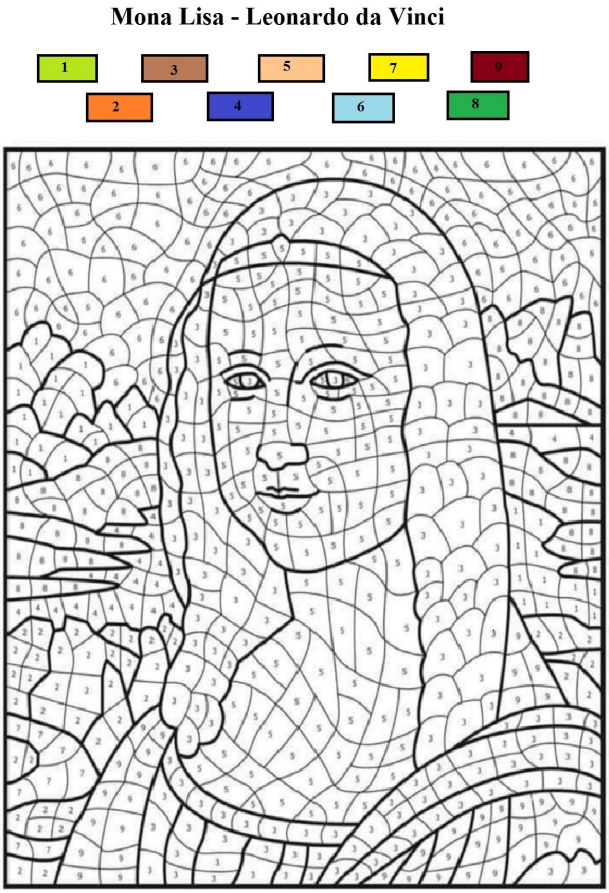

Uwagę przykuwa tajemniczy uśmiech **Mony Lisy**, wyrażający dystans, zamyślenie, ale też uwagę. Fascynujący jest fakt, że staje się on wyraźniejszy, kiedy patrzy się jej w oczy, natomiast kiedy skupia się wzrok na samym uśmiechu – wydaje się ledwie dostrzegalny. Niektórzy mówili, że to dziewczyna, inni że to chłopiec, a niektórzy nawet sądzili, że to celowo zniekształcony autoportret samego **Leonarda da Vinci.**

Dzieweczyna z perłą - Jan Vermeer

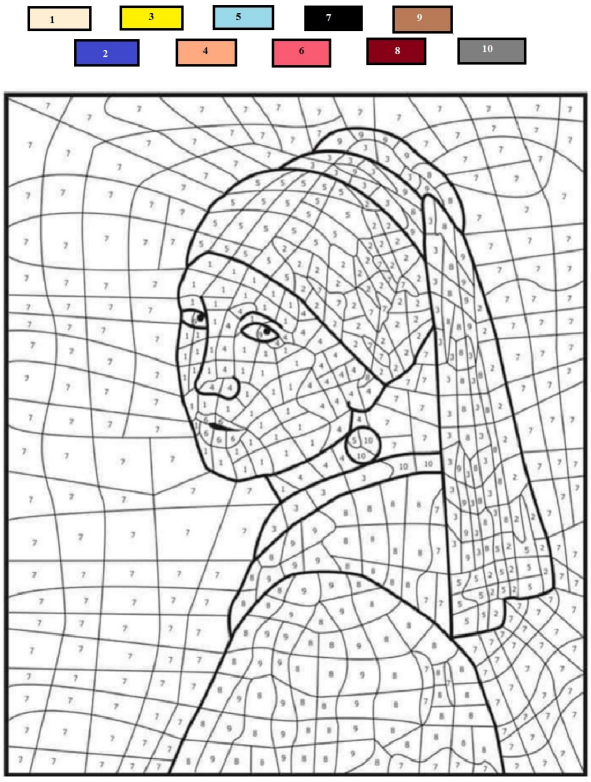

Obraz **Dziewczyna z perłą** od stuleci zachwyca ludzi na całym świecie. Inaczej nazywany jako Dziewczyna w perłowych kolczykach został stworzony przez znanego holenderskiego malarza **Jana Vermeera**. *Dziewczyna z perłą* bywa określana również mianem Mona Lisy północy lub Holenderskiej Mona Lisy. Wszystko za sprawą porównywalnej popularności obu pań.

Pobawcie się i pokolorujcie według kodu karty pracy. Rodzice wydrukują Wam w większym formacie.

Jeśli macie ochotę to stwórzcie swój własny autoportret dowolną techniką i wyślijcie zdjęcie prac.

c.d.n.